

Todennäköisyyslaskenta kevät 2002, harjoitus 9

Vinkki: Kannattaa muistella diskreettejä satunnaismuuttujia ainakin tehtävissä 6 ja 9.

1. Tutki, voidaanko vakio c valita siten, että $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ on jonkin satunnaismuuttujan tiheysfunktio, kun

(a)

$$f(x) = c(2 - x), \quad x \in]0, 2[,$$

(b)

$$f(x) = \frac{c}{x}, \quad x > 0,$$

(c)

$$f(x) = \begin{cases} ce^{-2x}, & \text{kun } x > 0 \\ 0, & \text{muulloin} \end{cases}$$

2. Jatkoa edelliseen tehtävään: Jos vakio c voidaan määrätä, niin johda vastaava kertymäfunktio tapauksissa (a), (b) ja (c).
3. Määritä $\mathbf{E}(X)$, kun satunnaismuuttujalla X on jatkuva jakauma tiheysfunktiona f ,

(a) $f(x) = \frac{1}{2}e^{-|x|} \quad (x \in \mathbb{R})$

(b) $f(x) = \frac{8}{x^3}, \quad (x > 2),$

4. Valitaan väliltä $]0, 2[$ umpimähkään reaaliluku X . Laske todennäköisyys tapahtumille

(a) reaaliluvun X ensimmäinen desimaali on 3,

(b) reaaliluvun X toinen desimaali on 3,

(c) reaaliluvun X ensimmäinen ja toinen desimaali on 3.

5. Komponentin kesto aika noudattaa normaalijakaumaa parametrein $\mu = 160$ (vrk) ja σ^2 . Tehtaan johto haluaa taata, että

$$\mathbf{P} \{120 < X < 200\} \geq 0.80.$$

Koska σ :n pienentäminen aiheuttaa kustannuksia, niin etsi suurin ko. ehdon täyttävä σ .

6. Vuotuinen sademäärä eräällä alueella on riippumaton edellisten vuosien sademääristä ja noudattaa normaalijakaumaa $N(90, 81)$. Mikä on todennäköisyys, että tästä vuodesta lähtien kestää yli kymmenen vuotta, ennenkuin alueen sademäärä on yli 110 cm.
7. Tehdas valmistaa tuotetta, jonka kesto aika kulutuksessa (vuosissa laskettuna) on jakaumaltaan $Exp(\lambda)$, $\lambda > 0$. Tehtaan johto voi säädellä parametria λ . Mikä arvon λ tulisi olla, jotta todennäköisyys, että kesto aika olisi korkeintaan 3 vuotta, olisi vähintään 0.5? Mikä Tällöin olisi odotusarvo?
8. Asiakkaalta pankissa kuluva aika on jakaumaltaan $Exp\left(\frac{1}{10}\right)$ yksikkönä minuutti.
- (a) Millä todennäköisyydellä asiakas viipyy pankissa yli 15 minuuttia?
- (b) Millä todennäköisyydellä 10 minuuttia pankissa ollut asiakas viipyy vielä 15 minuuttia?
9. Eräässä väestössä mieshenkilön pituus on sm X , joka noudattaa normaalijakaumaa; $\mu = 178$, $\sigma = 5$ (yksikköinä cm). Oletetaan, että 5 miestä valitaan umpimähkään väestöstä. Millä todennäköisyydellä kaikki ovat pituudeltaan alle 188 cm?